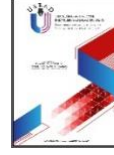

USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi -
International Journal of Social Sciences Academy, Yıl 5,
Year 5, Sayı 12, Issue 12, Ağustos 2023, August 2023
e issn: 2687-2641

**BENLİK SUNUMUNDA DÖVME:
BENLİK SUNUMUNDA DÖVMENİN ANLAMININ VE MOTİVASYONUNUN
AÇIKLANMASINA YÖNELİK BİR KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI**

**TATTOO IN SELF-PRESENTATION:
A MIXED METHODS STUDY TO EXPLANATION OF THE MEANING AND
MOTIVATION OF TATTOO IN SELF-PRESENTATION**

Ekin KARAKUYU

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ege
Üniversitesi, Sosyal Bilimler
Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım
Anabilim Dalı/Kişilerarası İletişim
İzmir/Türkiye.

Graduate Student, Ege University,
Institute of Social Sciences,
Department of Public Relations and
Publicity, Interpersonal
Communication Master's Program
İzmir/Turkiye.

92210000082@ogrenci.ege.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-2906-342X

Ayşen TEMEL EĞİNLİ

Prof. Dr., Ege Üniversitesi, Halkla
İlişkiler ve Tanıtım Bölümü/
Kişilerarası İletişim Anabilim Dalı
İzmir/Türkiye.

Prof. Dr., Ege University,
Department of Public Relations and
Publicity, Interpersonal
Communication Department
İzmir/Turkiye.

aysen.temel.eginli@ege.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-4830-4524

Makale bilgisi | Article Information

DOI: 10.47994/usbad.1315074

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Date Received: 15.06.2023

Kabul Tarihi / Date Accepted: 26.06.2023

Yayın Tarihi / Date Published: 20.08.2023

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Ağustos / August

Bu Makaleye Atıf İçin / To Cite This Article: Karakuyu, E. & Temel Eğinli, A.
(2023). Benlik Sunumunda Dövme: Benlik Sunumunda Dövmenin Anlamının ve
Motivasyonun Açıklanmasına Yönelik Bir Karma Yöntem Araştırması. *USBAD Uluslararası
Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* 5(12), 321-350.

İntihal: Bu makale intihal.net yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by intihal.net. No plagiarism detected.

İletişim: Web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usbad>
mail: usbaddergi@gmail.com

Öz: Bireyler doğduğu aile ortamının bir parçası olarak büyümekte ve toplumsal koşulların yansımaları sonucunda gelişim göstermektedir. Bireylerin maddi ya da manevi değer yükledikleri ve kendilerini tanımladıkları tüm yönleri benlik kavramını açıklamaktadır. Benlik sunumu, kişilerin etkileşimler sırasında kendi davranışlarına belirli düzenlemeler getirmesi anlamına gelmektedir. Bu düzenlemeler, bilinçli olarak ya da bilinçsiz bir şekilde karşılıklı etkileşimin sağlandığı her ortamda gerçekleşmektedir. Bu bağlamda dövme, bireylerin kendini ifade etmesini sağlayan bir iletişim biçimi olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında 112 katılımcı İdeal ve Gerçek Benlik Kavramı Ölçeğini yanıtlamıştır. Nitel kısmında ise amaçlı örnekleme belirlenen ve en az bir dövmesi olan 18 katılımcı görüşme sorularını yanıtlamıştır. Bu çalışmanın en önemli sonucu kişilerin ideal ve gerçek benlikleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunun açıklanmasıdır. Bir diğer bulgu ise kişilerin dövme yaptırma sebeplerinin ve motivasyonlarının neler olduğuna ilişkindir. Bunlar; Kişisel Faktörler, Anlam Taşıma, İfade Etme Aracı, İyi Görünme Algısı, Benliğin Uzantıları ve Yeniden Tanımlanması, Estetik, Kişisel Anlamlar, Hatırlama/Unutmama, Pişmanlık Duymama/Memnuniyet ve Kendini Mutlu Kılma kodlarıyla açıklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Benlik, Benlik Sunumu, Dövmeler

Abstract: Individuals grow up as a part of the family environment in which they were born and develop as a result of the reflections of social conditions. All aspects that individuals attribute material or spiritual value and define themselves explain the concept of self. Self-presentation means that individuals bring certain regulations to their own behaviors during interactions. These regulations are realized consciously or unconsciously in every environment where mutual interaction is provided. In this context, tattoos are accepted as a form of communication that enable individuals to express themselves. In this study, mixed research method was used. In the quantitative part of the study, 112 participants answered the Ideal and Real Self Concept Scale. In the qualitative part of the study, 18 participants with at least one tattoo, who were selected through purposive sampling, answered the interview questions. One of the findings of this study is that there is a significant difference between the ideal and real selves of individuals. Another finding is related to the reasons and motivations for tattooing. These are explained with the codes Personal Factors, Carrying Meaning, Means of Expression, Perception of Looking Good, Extensions and Redefinition of the Self, Aesthetics, Personal Meanings, Remembering/Unforgetting, No Regret/Satisfaction and Making oneself Happy.

Key Words: Self, Self-Presentation, Tattoo

GİRİŞ

Benlik kavramı, kişinin kendisini tanımladığı ve ifade ettiği tüm yönlerini açıklamakla birlikte kendisini değerlendirmesinin sonucunda anlaşılmaktadır (Gürüz ve Eğinli, 2019: 247; Beebe vd., 2020). Günlük yaşamda gerçekleşen etkileşimler sırasında kişiler kendi benliklerinden bazı parçaları dışarıya yansıtmakta ve diğerleriyle paylaşmaktadır. Baumeister'a (1982: 3) göre benlik sunumu, kişilerin kendileri hakkındaki bazı bilgileri belirli düzenlemelerden geçirerek diğer insanlarla paylaşması anlamına gelmektedir. Kişilerin bedenlerinde taşıdıkları dövmeler de hem bir ifade etme yöntemi olarak hem de bulunduğu konum itibarıyla diğerlerinin algılayışına bağlı şekilde iletişimin bir parçası sayılmaktadır (Kosut, 2000). Buna göre Mun ve diğerleri (2012: 135-136), kişilerin dövmeleri hem kendi benliklerini iletmek hem de diğerlerinin algı ve davranışlarını yönetmek adına kullandığını ifade etmektedir.

Bu çalışmada benlik, benlik sunumu ve dövme kavramları genel bir çerçevede ele alınmıştır. Çalışmanın amacı kişilerin ideal ve gerçek benlik algılarını belirleyerek dövme yaptırımlarının temel sebeplerinin ve motivasyonlarının tanımlanmasıdır. Bu doğrultuda, karma araştırma yöntemi uygulanmış olup öncelikle 112 katılımcı "İdeal ve Gerçek Benlik Kavramları Ölçeği"ni yanıtlamış ardından ise "en az 1 dövmeli" 18 katılımcıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

1. Benlik

Benlik kavramına ilişkin tartışmalar Antik Yunan filozoflarına kadar uzanmaktadır. Bu bağlamda Batı düşünürlerine göre benlik, ruhsal töz olarak tanımlanan ve ideal olanla ilişkilendirilen bir kavram olarak kabul edilmekle birlikte kişinin doğuşundan itibaren aynı kalan bir yapıda bulunmaktadır (Baldwin, 2002: 107; Wright, 2006: 27; Chaffee, 2016: 92). Kişilerin çocukluktan itibaren gelişmesine ya da bedenlerinin değişmesine karşın benliğin değişmezliğine ve sabitliğine dikkat çekilmektedir. Doğu düşünürleri ise tam tersi olacak şekilde benliğin yapısında bulunan değişim kavramını vurgulamaktadır. Buna göre Chaffee, (2016: 147), Budist felsefe bağlamında benliğin yaşamla birlikte değişen, gelişen ve dönüşen yapısına dikkat çekildiğinden bahsetmekte ve "benliksizlik" kavramının ön plana çıktığını ifade etmektedir.

Benlik kavramı, 19. yüzyıl ile bilimsel araştırmaların konusu haline gelmiştir (Raimy: 1948; Rosenberg: 1979; Leary ve Tangney: 2012). Benlik kavramının öncül çalışmalarından birini Amerikalı filozof ve psikolog William James, 1890 yılında "*Psikolojinin İlkeleri (The Principles of Psychology)*" isimli kitabıyla, benlik kavramını ilk defa bilimsel açıdan ele almıştır (Leary ve Tangney, 2012). James'e (1950: 182-190) göre benlik, insanların bedeni, duyguları, düşünceleri, giysileri, evi, arabası ya da ailesi gibi geniş bir alanı içeren, bir diğer ifade ile sahip oldukları her şeyi ifade etmektedir. Bununla birlikte James (1950) maddi benlik, manevi benlik ve sosyal benlik olacak şekilde benliğin üç farklı boyutuna dikkat çekmektedir.

20. yüzyılın başında "Sembolik Etkileşimcilik" yaklaşımı değişmekte olan dünyayı daha iyi anlayabilme ihtiyacını gözeterek ve özellikle George Herbert Mead, Charles Horton Cooley ve Herbert George Blumer'ın katkıları doğrultusunda geliştirilmiştir (Gökulu: 2019; Erdem: 2020; Morva: 2017). Mead, Cooley ve Blumer'ın benlik kavramını toplumsal etkileşim sonucunda oluşan bir yapıda gördüğünü ifade eden Griffin ve diğerleri (2019: 53-57), benliğin toplumdans bağımsız düşünülmediğini ve karşılıklı etkileşimin bir ürünü olarak anlam kazandığını belirtmektedir. Bu bağlamda Mead'e (1972: 135-144) göre benlik, doğuştan sahip olunmama ile birlikte zaman içinde gelişmekte, toplumsal değişim ve etkileşimlerle beslenerek anlam kazanmaktadır. Benzer şekilde Markus ve Nurius'a (1986: 957) göre de benlik büyüme, değişme ve gelişme gibi potansiyellere açık görülmekle birlikte benliğin tanımında geleneksel olarak ön plana çıkan "kişinin kim olduğu?" sorusuna ek olarak "kişinin gelecekte kim olmak

istediği?” ya da “kim olmaktan korktuğu?” gibi sorulara da dikkat çekilmesi gerekmektedir. Rogers’a (1961: 76) göre de kişilerin birbirinden farklı benlikleri gelişebilmekte ya da deneyimledikleri olaylar sonucu kişiler, ortaya koydukları benlikleri dışında farklı bir benlik sahibi olabileceklerini düşünebilmektedir. Bu bağlamda potansiyel benliklere vurgu yapan Rogers’a (1961: 78-79) göre *potansiyel benlik*, kişilerin deneyimleyebilecekleri olasılıkların farkında olarak gelecekte benliklerinde meydana gelebilecek değişim ve gelişim gibi birçok ihtimali kabul etmeleri anlamına gelmektedir.

Benliğin beden keşfedilmesiyle başladığını ifade eden Baumeister’a (1999: 1-3) göre, algılanan benlik, kamusal benlik ve yürütücü işlev benliğin üç temel bölümünü oluşturmaktadır. Bu bağlamda Baumeister (1999), benliğin toplumsal yaşamın içerisinde grupların ve ilişkilerin bir parçası olarak başka insanlarla kurulan etkileşimlere yardımcı olan ve bununla birlikte kişilerin karar verme ya da kontrol gibi mekanizmalarını ve eylemlerini sürdürmelerini sağlayan yapısını tanımlamaktadır.

2. Benlik Sunumu

Erving Goffman, 1950’li yıllarda yazmış olduğu *Günlük Yaşamda Benliğin Sunumu (The Presentation of Self in Everyday Life)* isimli kitabında hayatı bir tiyatro metaforuyla ilişkilendirmiş ve günlük yaşamda kişiler arasında geçen etkileşimleri gözlemleyerek benlik sunumu kavramından söz etmektedir. Goffman’ın yaklaşımında benlik sunumu toplumsal yaşamın doğasında bulunmakta ve etkileşimin bir koşulu olarak görülmektedir (Schlenker ve Weigold, 1992: 136). Buna göre kişiler bazı durumlarda davranışlarının farkında olarak bazı durumlarda ise bilinçsiz bir şekilde benlik sunumunda bulunmaktadır.

Benlik sunumu, bireylerin başka insanlar üzerinde belirli izlenimler meydana getirerek kendileri hakkında oluşacak olan izlenimleri ve algıları kontrol etme çabalarını ifade etmektedir (Leary, 2019; Leary ve Kowalski, 1990; Schneider, 1981; Schlenker, 1980). Bu bağlamda, benlik sunumu kavramıyla sıklıkla karıştırılan ya da yerine kullanılan izlenim yöntemi, Schlenker’e (2012: 542) göre, birden fazla hedefin izlenimlerini yönetmeyi amaçlarken; benlik sunumunda kişilerin asıl hedefi kendileri hakkında oluşan ya da oluşması muhtemel izlenimleri düzenlemektir. Benzer şekilde Schneider (1981) izlenim yönetiminde hedeflenenin kişilerin benlik sunularından ziyade farklı kaynak aramalarını içeren amaçları kapsadığını açıklamaktadır. Buna göre izlenim yönetimi benlik sunumunu da bünyesine alan daha geniş veya kapsamlı bir kavram olarak değerlendirilmektedir (Gardner ve Avolio, 1998).

Baumeister ve Hutton’a (1987: 71) göre benlik sunumu, bireylerin kendisine ilişkin bazı bilgileri veya yansıtmak istedikleri imajlarını diğer insanlarla paylaşma amacıyla sergiledikleri eylemler bütünüdür. Benlik sunumunun birtakım stratejik davranışları da içerdiğini belirten Rhodewalt’a (1998: 373) göre de kişiler, güç elde etme isteğiyle ya da olduklarından daha farklı bir kimlik sergileme amacıyla da benlik sunumunda bulunabilmektedir. Kişilerin kendilerini ideal benliklerinde yer

alan imajlar doğrultusunda farklılaştırarak yansıtma arzusu duyabildikleri gibi kim olduklarından ödün vermeden, kendilerini olduğu gibi gösterecek gerçek benliklerini paylaşma arzusu duyabildiği de belirtilmektedir. Bu bağlamda, Baumeister ve Bushman (2008: 107-108), kişilerin kim olduklarını ortaya koyma ve kimlik iddiası gibi sebeplerle çevrelerinde bulunan insanların ne düşündüğünü önemsemedikleri ve sosyal bir onay almayacaklarını bilmelerine karşın inandıkları doğrulardan vazgeçemedikleri durumlar olabileceğini ifade etmektedir.

Kişilerin benlik sunumunda bulunmalarının nedeni olan güdüler genel olarak aşağıdaki gibi açıklanabilmektedir (Baumeister, 1982: 3-4; Baumeister ve Tice, 1984: 5-6; Baumeister ve Hutton, 1987: 72; Leary ve Downs, 1995: 124-130; Baumeister, 1998: 213-215; Leary ve Baumeister, 2000: 2-24):

- **İzleyiciyi Memnun Etme:** Kişilerin çevrelerinde bulunan insanları yani bir başka ifadeyle izleyici memnun etme girişimlerini ifade etmektedir. Bu bağlamda ödüllendirileceğini düşünen kişiler, benlik sunumlarını diğerlerini memnun etme amacı doğrultusunda düzenlemektedir. Burada asıl amaç grubun onayını kazanarak toplumun bir parçası haline gelmektir.
- **Kamusal Benlik İnşası:** Kişiler, diğer insanların gözünde olmak istedikleri imajlarının bir yansıması olan ideal benliklerindeki gibi algılanmak istemektedir. Bu doğrultuda kamusal imajlarını ideal benlikleriyle uyumlu hale getirme çabaları kamusal benlik inşası olarak tanımlanmakla birlikte asıl amacın tutarlılığı sağlamak olduğu vurgulanmaktadır.
- **Benlik Saygısı:** Grubun bir parçası haline gelme ve ait olma ihtiyacı kişilerin düşük bir benlik saygısından ziyade yüksek benlik saygısına sahip olma arzusunu meydana getirmektedir. Buna göre kişiler, kendilerine duydukları saygı kadar diğerlerinin gözünde de onaylanan ve saygı görülen bir konumda bulunmayı hedeflemektedir.

3. Dövme

Dövme, epidermis tabakasının altına renkli pigmentlerin işlenmesi yoluyla kalıcı tasarımların oluşturulması anlamına gelen bir tür beden modifikasyonudur (Doss ve Hubbard, 2009: 62). Armstrong'a (1991: 215) göre dövme, kalıcı ve dekoratif bir tasarım oluşturmanın yolu olarak tanımlanmaktadır. Saputra ve diğerlerine (2016: 9) göre, bir ifade biçimi türü olan dövmeler, kişilerin dışarıya sundukları eylemlerinin, kelimelerinin, tarzlarının ya da imajlarının bir yansımasıdır. Benzer şekilde Kosut'a (2000: 80) göre de bir iletişim biçimi olan dövmeler, kişilerin bedenini ve benliklerini arzu ettikleri doğrultuda yeniden tanımlamalarının bir yolu olarak görülmektedir. Bu bağlamda Strübel ve Jones (2017: 1248), dövmelerin benliğin bazı yönlerinin saklanması, bazı yönlerinin de ortaya çıkarılması ve yeniden tanımlanması için kullanıldığını ifade etmektedir. Dövmeler, toplumdan parçaları barındırdığı için kolektif kimliğin bir sembolü sayılmakta buna ek olarak kültürel ve kişisel bilgileri de taşıyan iletişimsel bedenler meydana getirmektedir (Kosut, 2000; Saputra vd., 2016).

Dövmenin ortaya çıkış tarihi tam olarak bilinmemesine karşın dövme uygulaması tarih öncesi dönemlerden itibaren varlığını sürdürmektedir. Buna göre Sanders ve Vail (2008: 9) dövmelelerin, M.Ö. 6000 yılına kadar uzanan Geç Taş Devri'nde Avrupa sitelerinden oyulmuş figürlerde görüldüğünü ve bununla birlikte yaklaşık 2000 yıl sonra oluşturulan Mısır heykelciklerinde de yüz ve beden işareti olarak kullanıldığını açıklamaktadır. Yaklaşık olarak M.Ö. 3200 civarında yaşamış olduğu düşünülen "Buz Adam Ötzi"nin bedeninde elliden fazla dövme izine rastlandığı belirtilmektedir (Taliaferro ve Odden, 2012: 4; Çerikan ve Alanko, 2016: 171). Eski Mısır'da M.Ö. 2000'li yıllarda yaşadığı düşünülen Hathor rahibesinin midesinin üzerinde paralel çizgiler bulunduğu ve dövmelelerin şifa ya da doğurganlık işlevi sağlama gibi amaçlarla genellikle kadınlar üzerinde uygulandığı ifade edilmektedir (Sanders ve Vail, 2008: 9; Taliaferro ve Odden, 2012: 6). Dövmelelerin modern çağda görülmesi ise Kaptan James Cook'un 18. yüzyılın sonlarına doğru yapmış olduğu seferlerle başlamaktadır. Buna göre Cook, Tahiti dövme uygulamasını Güney Denizi Adaları'ndan dönüşünde Avrupa'ya taşımış ve Polinezya dilinde "ta-tu" şeklinde telaffuz edilen "tattoo" sözcüğünü İngilizce diline kazandırmıştır (Blachard, 1991; DeMello, 2000; Jones, 2000: 1; Fisher, 2002: 93; Sanders ve Vail, 2008; Ellis, 2012: 17; Taliaferro ve Odden, 2012: 5; Ertan, 2015; Çerikan ve Alanko, 2016: 181).

Dövmeleler, ilk zamanlar genellikle işçiler, denizciler, askerler ve tüccarlar gibi alt sınıf tarafından kullanılmıştır (Blanchard, 1991: 13). Bu bağlamda dövmelelerin uzun yıllar ötekinin işareti olarak algılandığını ifade eden Blanchard'a (1991) göre, orta sınıfın gözünde dövmeleler sapkınlıkla, marjinal olmakla, aykırılıkla ilişkilendirilmiştir. Amerika'da dövme uygulamasının karmaşık bir geçmişe sahip olduğunu belirten Taliaferro ve Odden'a (2012: 5) göre, üst sınıf, bir dönem dövmeyle ilgi duymasına karşın 19. yüzyılın sonlarına doğru dövmelelerin karnavallar ve sirklerin bir parçası haline gelmesi gibi sebeplerle kısa süre sonra bundan uzaklaşmıştır. Dövmeleler ise ilkel, barbar ya da ucube olarak algılanmaya başlamıştır. 20. yüzyılın sonlarına doğru dövmeyle olan olumsuz algıların kültürel ve sosyal yapıdaki değişimlerle birlikte yavaş yavaş kırıldığı, dövmelelere sanatsal bir değer yüklendiği ve bir ifade aracı olarak anlam kazanmaya başladığı ifade edilmektedir (Sanders, 1988; Atkinson, 2003: 42; Sanders ve Vail, 2008: 19). Bu doğrultuda toplum nezdinde onaylanmış ve kabul görmüş insanların dövmeleli olmasının önemli bir etkisinin olduğu vurgulanmakla birlikte artık bir meta gibi pazarlanan dövmelelerin popüler kültürün bir parçası haline gelmesi ve yaygınlaşması söz konusudur (Kosut, 2000: 81; Forbes, 2001).

Eski kabile kültürlerinde dövme anlayışının günümüzden oldukça farklı olduğu vurgulanmaktadır. Buna göre Pasifik'te bulunan Maori halkının "Moko" olarak adlandırdığı dövme anlayışı, Ellis'e (2012: 17-18) göre, birey ve toplumun karşılıklı etkileşimini içermekte olup bireylerin maddi, manevi ve sosyal bütün kimliklerinin bir yansıması olmaktadır. Bununla birlikte Ellis (2012), Maori halkının inanışında dövmelelerin kutsal bir yeri olduğunu, dövmesiz bedenlerin zayıf ya da güçsüz görüldüğünü ifade etmekte ve moko desenlerinin kişilere özgü yapılarına ve özel

tasarımlarına dikkat çekmektedir. Batılı olmayan toplumlarda dövme ve dövme taşıyan kişilerin önemli, saygın kişiler olduğundan bahseden Blanchard (1991: 13), benzer şekilde dövmenin beden, toplum ve birey arasındaki ilişkilerin bir yansıması olduğunu belirtmektedir. Bunlara ek olarak Sanders ve Vail (2008: 10) de dövme taşıyan bedenlerin önemli statülere sahip olduğunu ve cesaretle ilişkilendirildiğini ifade etmektedir. Eski dönemlerde dövme taşıyan bazı büyülü güçleri olduğuna inanılmaktadır. Buna göre, denizciler bedenlerinde taşıdıkları pusula, kutup yıldızı gibi dövme taşıyan kişilerle yollarını hiç kaybetmeyeceklerine inanmakta (Fahlander, 2015: 53), Borneo'daki Long Glat kadınları ise bedenlerindeki dövme taşıyan kişilerin ölümünden sonraki yaşamda güç, koruma, kimlik ve çeşitli görevler vereceğini düşünmektedir (Sanders ve Vail, 2008). Japon kültüründe dövme taşıyan kişilerin oyuk benzeri aletlerle bedene işlendiği belirtilmekle birlikte bedenin hareketiyle birlikte dövme taşıyan kişilerin de canlanıyormuş gibi görünen yapısına dikkat çekilmektedir (Inckle, 2008: 482). Yunan ve Roma kültürlerinde ise dövme taşıyan kişilerin "stigmata" kelimesine denk gelen "utanç verici iz" anlamında bir cezalandırma, aşağılama, ömür boyu utandırma yöntemi olarak kullanılmaktadır (Gustafson, 2000: 18; Jones, 2000: 1-2; Taliaferro ve Odden, 2012: 4).

Kişilerin dövme yaptırmaya motivasyonları değişiklik gösterebilmektedir. Kişilerin oldukları ya da olmak istedikleri benliklerinin bir hatırlatıcısı olarak (Kosut, 2000; Strübel ve Jones, 2017) dövme yaptırmaya isteği duyabileceği belirtildiği gibi geçmiş anıları anma ve onlarla başa çıkma, benliklerinin bir uzantısı olarak kendini ifade etme ya da benliklerini yeniden tanımlama, bedenin geri kazanılması (Strübel ve Jones, 2017) gibi motivasyonlarla da dövme yaptırmaya isteği ifade edilmektedir. Kişilerin dövme yaptırdıktan sonraki süreçte kendilerini daha iyi hissederek olumlu bir benlik ve beden imajına sahip olduğu, benzersiz hissettikleri, iyi görünme algısı duydukları da açıklanmaktadır (Sweetman, 1999; Forbes, 2001; Tiggemann ve Golder, 2006; Swami, 2011: 243; Tiggemann ve Hopkins, 2011). Dövme taşıyan kişilerin benliğine en yakın yerlerden biri olan bedene kazındığı için benlik sunumunun da bir parçası sayılmakta ve bu bağlamda Blanchard (1991: 14) dövme taşıyan kişilerin tenindeki bir imza olduğunu vurgulamaktadır. Bedene işlenen dövme taşıyan kişilerin benliklerinin bir yansıması olacak şekilde ideal benliklerine ulaşmalarının bir aracı ve kendilerini yeniden ifade etmenin bir yöntemi olduğu ifade edilmektedir (Benson, 2000: 244-245; Strübel ve Jones, 2017).

4. Metodoloji

4.1. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Araştırmanın temel amacı, kişilerin dövme yaptırmaya motivasyonlarının belirlenmesi ile gerçek ve ideal benliklerin ortaya konulmasındaki etkisinin açıklanmasıdır. Bu amaçla karma araştırma yöntemi uygulanmıştır. Bir yöntem bilim alanı olan karma araştırma, nicel ve nitel verilerin bütün bir şekilde analizini ifade etmektedir (Creswell, 2021: 2).

Araştırmanın nicel kısmında 112 katılımcı, Waugh (2001) tarafından geliştirilen ve Kapıkıran (2004) tarafından Türkçeye çevrilen "İdeal ve Gerçek Benlik Kavramı

Ölçeği'ni yanıtlamıştır. Ölçek, 45 maddesi ideal benlik, 45 maddesi ise gerçek benliği ölçecek şekilde toplamda 90 maddeden oluşmakta olup 4'lü likert tipi bir ölçektir. Araştırmanın diğer bölümünü nitel analiz oluşturmaktadır. Punch'a (2020: 132) göre nitel analiz yöntemleri, büyük bir çeşitliliği kapsayan, birçok yöntem ve araştırma uygulamalarının olduğu bir şemsiye terimi olarak tanımlanmaktadır. Bu bölümde katılımcılardan belirlenen dövmeli 18 kişi literatür destekli hazırlanan, 20 ana soru ve 30 sonda sorusunu yanıtlamıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme olduğu için katılımcılara ek sorular da yönlendirilmiştir.

4.2. Araştırmanın Örneklemi

Araştırmanın örnekleme amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme, sınırlı kaynakların etkili kullanımının sağlanması için bilgi anlamında çeşitliliğe sahip vakaların tespitini ve seçilmesini ifade etmekle birlikte ilgilenilen konu hakkında bilgili ve deneyimli bireylerin ya da grupların tanımlanması ve seçilmesini içermektedir (Yağar ve Dökme, 2018). Araştırmanın nicel örneklemini üniversite öğrencisi olan 112 kişi oluşturmaktadır. Katılımcıların cinsiyet dağılımlarında 81'inin (%72,3) kadın, 31'inin (%27,7) ise erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların çoğu farklı üniversitelerde ikamet etmekte ve ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora eğitim durumlarında dağılım göstermektedir. Araştırmanın nitel örnekleme "en az 1 dövmesi" olma koşuluyla ve "Google Forms" aracılığıyla demografik bilgilerini dolduran 112 katılımcı arasından gönüllülük esas alınarak belirlenmiştir.

4.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıklarını okulların hibrit eğitim döneminde olmasından kaynaklı verilerin online anket ve online görüşme yöntemiyle toplanması oluşturmaktadır. Cinsiyet faktörü bağlamında değerlendirildiğinde ise online anketi yanıtlayan kadın katılımcıların sayısı erkek katılımcılara göre daha fazladır.

4.4. Araştırma Bulguları ve Yorumlanması

4.4.1. Nicel Bulgular

Araştırmada elde edilen bulgular SPSS paket istatistik programının 22.0 sürümüyle analiz edilmiştir. Örneklemeye dâhil olan katılımcıların verdikleri yanıtların ortalamaları, standart sapmaları ve frekans dağılımları hesaplanmıştır. Ölçümlere ait ortalama değerleri karşılaştırarak söz konusu farklılıkları ortaya çıkarmak adına tek faktörlü varyans analiz, değişkenler arasındaki etki düzeyini ortaya çıkarmak için regresyon testi yapılmıştır.

Bu araştırmanın hipotezleri aşağıdaki gibidir:

H1: Kişilerin gerçek ve ideal benlikleri arasında fark vardır.

H0: Kişilerin gerçek ve ideal benlikleri arasında fark yoktur.

H2: Kişilerin dövmeli olması gerçek ve ideal benliklerini etkiler.

H0: Kişilerin dövmeli olması gerçek ve ideal benliklerini etkilemez.

Güvenirlilik Analizi

Genel Güvenilirlik-Cronbach Alpha- α	,964
Boyut (Faktör)	Cronbach Alpha - α
İdeal Benlik	,988
İdeal Akademik Benlik	,973
İdeal Sosyal Benlik	,977
İdeal Benlik Sunumu	,977
Gerçek Benlik	,949
Gerçek Akademik Benlik	,932
Gerçek Sosyal Benlik	,899
İdeal Benlik Sunumu	,900

Tablo 1: İdeal ve Gerçek Benlik Kavramı Ölçeğinin Güvenirlilik Analizi Sonuçları

Genel güvenirlilik Cronbach's Alpha değeri,964 olarak bulunmuştur. Bu değer ölçeğin mükemmel düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. Ölçekte yer alan alt boyutların güvenilirliklerine bakıldığında; mükemmel ve yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu görülmektedir.

Hipotezlere Ait Bulgular

H₁: Kişilerin gerçek ve ideal benlikleri arasında fark vardır.

H₀: Kişilerin gerçek ve ideal benlikleri arasında fark yoktur.

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
İdeal Akademik Benlik	2,2506	,88240	112
İdeal Sosyal Benlik	2,2577	,94317	112
İdeal Benlik Sunumu	2,3619	,93666	112
Gerçek Akademik Benlik	1,9935	,63743	112
Gerçek Sosyal Benlik	2,3839	,53034	112
Gerçek Benlik Sunumu	2,2226	,54643	112

Tablo 2: İdeal ve Gerçek Benliklere İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İdeal ve gerçek benliklerde, "Gerçek Sosyal Benlik" ($X=2,38$) durumuna ilişkin puanları, "Gerçek Akademik Benlik" ($X=1,99$) durumuna göre daha yüksektir. Bulgulara göre katılımcılar çoğunlukla "İdeal Benlik Sunumu" ($X=2,36$) ve "Gerçek Sosyal Benlik" ($X=2,38$) durumlarını yansıtmaktadır.

Variance Source	Standart Sapma	Type III Sum of Squares	Mean Square	F	Sig. (p)
Between Subjects	111	148,952	1,342	4,958	,000
Within Subjects	5	10,857	2,171		
Error	555	243,067	,438		

Tablo 3: İlişkili Ölçümler İçin Tek-Faktörlü Varyans Analizi Tablosu

Tablo 3'te bulgulara göre H_0 hipotezi reddedilmiştir. Çünkü katılımcıların gerçek ve ideal benliklerine ilişkin görüşlerine göre ideal ve gerçek benlikleri arasında anlamlı bir farklılık ($F=4,958$; $p<0,01$) vardır. **Dolayısıyla H_1 kabul edilmiştir.**

İdeal ve Gerçek Benlikle	İdeal Akademik Benlik Mean Difference (I-J)	İdeal Sosyal Benlik Mean Difference (I-J)	İdeal Benlik Sunumu Mean Difference (I-J)	Gerçek Akademik Benlik Mean Difference (I-J)	Gerçek Sosyal Benlik Mean Difference (I-J)	Gerçek Benlik Sunumu Mean Difference (I-J)
İdeal Akademik Benlik	-	-	-	-	-	-
İdeal Sosyal Benlik	-	-	-	-	-	-
İdeal Benlik Sunumu	-	-	-	,368*	-	-
Gerçek Akademik Benlik	-	-	,368*	-	-	-,229*
Gerçek Sosyal Benlik	-	-	-	,390*	-	,161*

Gerçek Benlik Sunumu	-	-	-	,229*	-,161*	-
----------------------	---	---	---	-------	--------	---

Tablo 4: Çoklu Karşılaştırma İçin (Multiple Comparison) – Bonferroni Testi Sonuçları

Tablo 4'deki çoklu karşılaştırma sonuçlarına göre söz konusu ortaya çıkan anlamlı farklılığın:

- "İdeal Benlik Sunumu ($i-j: ,368^*$) – Gerçek Akademik Benlik",
- "Gerçek Akademik Benlik ($i-j: -,229^*$)– Gerçek Benlik Sunumu",
- "Gerçek Sosyal Benlik ($i-j: ,390^*$) Gerçek Akademik Benlik",
- "Gerçek Sosyal Benlik ($i-j: ,161^*$) Gerçek Benlik Sunumu",
- "Gerçek Benlik Sunumu ($i-j: ,229^*$) – Gerçek Akademik Benlik" ve
- "Gerçek Benlik Sunumu ($i-j: -,161^*$) – Gerçek Sosyal Benlik"

benlik türleri arasında olduğu görülmektedir.

H₂: Kişilerin dövmeli olması gerçek ve ideal benliklerini etkiler.

H₀: Kişilerin dövmeli olması gerçek ve ideal benliklerini etkilemez.

Değişkenler		N	r	r ²	P
Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken				
Dövme Sayısı	Gerçek Benlik	112	,044	,001	,644
Gerçek Benlik Boyutları					
Dövme Sayısı	Gerçek Akademik Benlik	112	,052	,003	,584
Dövme Sayısı	Gerçek Sosyal Benlik	112	,151	,023	,113
Dövme Sayısı	Gerçek Benlik Sunumu	112	,029	,001	,758
Değişkenler		N	r	r ²	P
Bağımsız Değişken	Bağımsız Değişken				
Dövme Sayısı	İdeal Benlik	112	,164	,026	,084
İdeal Benlik Boyutları					
Dövme Sayısı	İdeal Akademik Benlik	112	,132	,017	,165
Dövme Sayısı	İdeal Sosyal Benlik	112	,129	,016	,177
Dövme Sayısı	İdeal Benlik Sunumu	112	,199	,040	,035

Tablo 5: Dövme Sayısının Gerçek ve İdeal Benliklere Etkisi Üzerine Yapılan Regresyon Analizi Sonuçları

Tablo 5'deki verilere göre, H_2 ve H_0 için yapılan analizlerde, kişilerin dövmeli olması ile gerçek ve ideal benlikleri arasındaki ilişkinin $p < 0,01$ ve $p < 0,05$ olduğundan istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Dövme sayısı ile gerçek benlik arasındaki ilişkinin $p = ,644$ olması ve dövme sayısı ile ideal benlik arasındaki ilişkinin $p = ,084$ olması anlamlı ilişkinin olmadığını göstermektedir. Nitekim sadece ideal benlik boyutlarından ideal benlik sunumu ile dövme sayısı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ($p = ,035$; $p < 0,05$) görülmektedir. Bu bulgu önemli bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Hipotezlere bakıldığında bütün olarak gerçek ve ideal benlik üzerinde dövme sayısının etkisinin olmadığı söylenebilir. Dolayısıyla H_2 reddedilirken H_0 kabul edilmiştir.

4.4.2. Nitel Bulgular

16 kişi ile "Microsoft teams" programı aracılığıyla online, 2 katılımcıyla ise yüz yüze gerçekleştirilen görüşmeler ortalama 20-30 dakika sürmüştür. En kısa görüşme 14 dakika en uzun görüşme ise 45 dakikadır. Katılımcıların her birinden sözlü izin alındıktan sonra ses kaydına alınmıştır. Daha sonra 18 katılımcının ses kaydı ayrı ayrı deşifre edilmiştir. Elde edilen verilerin literatür destekli oluşturulan kategoriler ve kodlar doğrultusunda incelenerek içerik analizi yöntemiyle bulguların toplanması sağlanmıştır. Görüşme yapılan katılımcılardan dövme fotoğraflarının görselleri izin alınarak talep edilmiştir. Tablo 6'da katılımcıların demografik bilgilerine yer verilmektedir.

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Dövme Sayısı
K1	Kadın	18-24	Lisans	10
K2	Kadın	18-24	Lisans	8
K3	Kadın	25-34	Yüksek Lisans	2
K4	Erkek	18-24	Lisans	3
K5	Kadın	25-34	Ön Lisans	1
K6	Kadın	25-34	Yüksek Lisans	6
K7	Kadın	25-34	Lisans	1
K8	Kadın	18-24	Yüksek Lisans	3
K9	Erkek	25-34	Yüksek Lisans	1
K10	Erkek	18-24	Lisans	7
K11	Kadın	25-34	Yüksek Lisans	3
K12	Erkek	35-44	Yüksek Lisans	3
K13	Erkek	18-24	Ön Lisans	1
K14	Kadın	25-34	Lisans	4
K15	Erkek	18-24	Lisans	3
K16	Kadın	18-24	Ön Lisans	10
K17	Kadın	18-24	Ön Lisans	16
K18	Kadın	18-24	Lisans	1

Tablo 6: Katılımcı Demografik Bilgileri

Görüşülen 18 kişiden toplanan bulgular içerik analizi yöntemiyle ana kategoriler altında literatür destekli kodlarla birlikte değerlendirilmiştir. Katılımcıların yanıtlarına göre daha fazla ortaya çıkan kodlar tablo 7’de yer almaktadır. Tabloda gösterilen kodlar arasında katılımcıların çoğunluğunun yanıtlarından ortaya çıkanlar 10 başlık altında incelenmiştir. Buna göre belirlenen kodlar; “Kişisel Faktörler”, “Anlam Taşıma”, “İfade Etme Aracı”, “İyi Görünme Algısı”, “Benliğin Uzantıları ve Yeniden Tanımlanması”, “Estetik”, “Kişisel Anlamlar”, “Hatırlama/Unutmama”, “Pişmanlık Duymama/Memnuniyet” ve “Kendini Mutlu Kılma” olarak sıralanmaktadır.

Kodlar	Katılımcılar
Kişisel Faktörler	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18
İfade Etme Aracı	K1, K2, K4, K8, K9, K11, K12, K14, K16, K17, K18
Anlam Taşıma	K1, K2, K4, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K16, K17, K18
İyi Görünme Algısı	K3, K4, K5, K6, K7, K8, K11, K14, K15, K16, K17, K18
Benliğin Uzantıları ve Yeniden Tanımlanması	K1, K2, K4, K7, K8, K9, K11, K12, K14, K16, K17, K18
Estetik	K1, K3, K4, K5, K6, K8, K10, K11, K14, K15, K16
Kişisel Anlamlar	K1, K2, K3, K4, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K16
Pişmanlık Duymama/Memnuniyet	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17
Hatırlama, Unutmama	K1, K2, K7, K8, K9, K11, K12, K13, K14, K17, K18
Kendini Mutlu Kılma	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K14, K15, K16, K17, K18

Tablo 7: Kod Dağılımı

Kişisel Faktörler

18 katılımcının dövme yaptırma istekleri ve sebeplerinin kişisel faktörlerden kaynaklandığı görülmektedir. Buna göre katılımcılardan K16 ve K8’in cevapları aşağıdaki gibidir:

“İlk dövmemi gerçekten orada durmasını ve vücudumda taşımak istediğim için yaptırdım. Birkaç tanesini yakın arkadaşlarımla beraber ortak bir anlam yüklediğimiz için yaptırdım. Bir tanesini de ilk kedime, hani, ömür boyu vücudumda taşımak istediğim için yaptırdım.” (K16)

"Yani bilmiyorum hep dövme olsun piercing olsun o tür şeyleri seven biriydim çocukluktan beri. O yüzden yani istediğim için. Sebebi var mı bilmiyorum, belki tarzla alakalı olabilir. Ya da işte, gördüğümde de etkilendiğimi sanmıyorum, ben hep istiyordum ya dövme ve piercing. Çünkü ben kulaklarımı da çok erken deldirdim. Öyle bir merakım vardı o yüzden yaptırdım." (K8)

K16 dövme yaptırma sebeplerini anlatırken daha çok kişisel zevklerinden ve ilişkilerinden bahsetmekteyken K8'de benzer şekilde kişisel bir meraktan kaynaklı dövme yaptırma arzusu duyduğunu açıklamaktadır.

İfade Etme Aracı

Dövmenin bedene kazınmasından kaynaklı kişilerle birlikte iletişim bağlamına dahil edildiği ve bir tür ifade aracı olarak kullanıldığı vurgulanmaktadır (Sweetman, 1999; Tiggemann ve Golder, 2006; Swami, 2011; Saputra vd., 2016). Buna göre katılımcılardan 11 kişi dövmelerini bir ifade etme aracı ya da yöntemi olarak gördüklerini belirtmektedir.

Bu katılımcılardan biri olan K1'in yorumu şu şekildedir:

"Bana kalırsa dövme günümüzde bir sanat, bunu kabul etmemiz lazım. Dövme de aslında insanların kendilerini anlattıkları bir yöntem. Mesela insanlar kitap, şiir yazıyor ya da film yapıyorlar ve bir şekilde kendilerini anlatmaya çalışıyorlar. Bana kalırsa dövme yaptırmak da öyle bir şey. En azından benim için anlamı öyle." (K1)

K3'ün yorumu da benzerlik taşımaktadır:

"Evet, düşünüyorum ve bunun daha da artacağı kanısındayım. Çünkü bence dövme insanların kendilerini ifade etmelerinin bir yolu. Çok özel şeyler yaptırıyorlar var, tüm vücudunu dövmeye kaplayanlar var yani bu politik bir görüş bile olabilir. İnsanların kendilerini dışarıya yansıtma amaçlarının, herkes için geçerli olmayabilir tabii ki mesela bir tane kalp yaptırır güzel görünüyor ya da canı istedi diye yaptırır. Örneğin, abim yaptırdı, Yin Yang içerisinde balıklar. Hani o güzel görüldüğü ve o figürü sevdiği için yaptırdı. Belki de bir noktada kendini özgürce ifade edemediğinde kendini dışa vurmak, anlatmak için yapıyor olabilir. İşte nasıl ressamlar resim, müzisyenler müzik yapıyorsa bazı insanlar da dövmeye başvuruyor olabilir. Dolayısıyla daha fazla popülerleşebilir. Ya da kısıtlamalarla daha da geriye çekilebilir. Ama ben popülerleşeceğini düşünüyorum çünkü yalnız Türkiye'de değil dünyanın her yerinde bir özgürleşmeye çalışma gibi bir çaba var. Bunda da insanlar "kendimi en iyi nasıl ifade edebilirim?" gibi düşünüp çoğu insan da dövmeyi tercih ediyor." (K3)

Hem K1 hem de K3 için görüldüğü üzere dövmeler, kişilerin kendilerini ifade etmek ya da anlatmak istedikleri bir yöntem olarak kabul edilmektedir.

Anlam Taşıma

15 katılımcı, dövmelerinin anlamlı olduğunu ya da anlam taşıdığını ifade etmekle birlikte bir anlamı olmayan dövmelere bile sonradan anlam katıldığı belirtilmiştir.

Buna göre Saputra ve diğerlerine (2016: 7) göre, dövmeler kişilerin hem yaşam deneyimlerini hem de kendilerini yansıtmaya ve temsil etme görevini taşımaktadır.

Katılımcılardan K12'nin yorumu aşağıdaki gibidir:

"Elbette, %100 anlam ifade ettiğini düşünüyorum. İlki dediğim gibi, zaten bir ideolojik lider olarak kendime çocukluğumdan beridir rehber aldığım kişinin imzası, diğeri hayat tarzımı, çocukluğumdan beri benimsediğim hayat tarzımı, dışarıya yansıtan bir şey ve bloktan bahsediyorum. Bir diğeri de kurucusu olduğum motosiklet kulübünün şeyi. Dolayısıyla her biri ayrı ayrı anlamlı benim için." (K12)

K2'de dövmelerinin taşıdığı anlamları açıklamaktadır:

"8 tane dövmem var. Hepsinin de bir anlamı var. Birazcık da şöyle, tasarımını bir tanesini yeni yaptırdım hatta. Renkleri turuncu ve mor. Ben okçulukla ilgileniyorum, yaklaşık 9 yıldır. Yayımin rengi mor, tüylerin de turuncu. Bu tasarımı görmüştüm tanıdığım bir dövmede ve ben bunu yaptırayım dedim. Şeklini değiştirmedim, halihazırda olan bir tasarımı aldım. Ona anlam yükleyip dövmesini yaptırdım. Anlamsız olan dövmem aslında yok. (Sağ alt karın bölgesinde yer alan mavi renk detaylı çiçek dövmesini göstererek) bu dövmemin tasarımını beğendim aslında ve hani renkleri de benim için anlamlı (anlamını söylemek istemiyorum ama) mavi renk benim için bir anlam ifade ediyor. Yani aslında hepsinin birer anlamı var diyebilirim." (K2)

K9'un cevabı ise şu şekildedir:

"Benim dövmem anneannemi ifade ediyor. Ben onun tarafından büyütüldüm. Oradaki simgeler, baş harfler falan işte anneannemi, ailemi falan temsil ettiği için benim için bir anlam ifade ediyor." (K9)

K12 için dövmelerinin her biri bir anlam taşımakta ve hem kendi yaşam tarzından hem de kim olduğuna yönelik bilgiler taşımaktadır. K2'de benzer şekilde tüm dövmelerinin anlamlı olduğunu belirtmekle birlikte bahsetmiş olduğu bir dövmesine uzun yıllardır yaptığı bir sporla ilgili anlamlar yüklemiştir. K9 ise dövmesinin değer verdiği kişilerle ilgili olduğu anlaşılmaktadır.

İyi Görünme Algısı

Kişilerin dövme yaptırma motivasyonları olarak kendilerini daha iyi hissetme, olumlu bir benlik ve beden imajına sahip olma, benzersiz hissetme arzuları olduğu ve bunlarla birlikte iyi görünmek istedikleri ifade edilmektedir (Sweetman, 1999; Forbes, 2001; Tiggemann ve Golder, 2006; Swami, 2011: 243; Tiggemann ve Hopkins, 2011). 12 katılımcı dövmelerini iyi görünme algısıyla ilişkilendirmektedir.

K14'ün iyi görünme algısına yönelik dövmeleriyle ilgili yaptığı yorum şu şekildedir:

"Dediğim gibi çok havalı hissediyorum. Aslında çok basit ve böyle çocuksu dövmelerim var ama yine de ilk bana etki eden, yani benim için önemli olan dış görünüş olarak bana kattığı şey. İster istemez açıkçası bir özgüven veriyor bana, çok abartıyor olabilirim ama nedense hoşuma gidiyor. Çünkü dövmeli insanlar

kültür mesela Japon kültürü benim için anlamlı ve bu balıkların o mücadelesi benim için anlamlı geliyor. Kendimden hemen bir şey buluyorum. "Aa, ben de hayatımda mücadele ediyorum bir şeyler için" deyip bence o bir şeyleri anlam yükleme yönümü ve daha enerjik, eğlenceli böyle renkli yönümü yansıttığını düşünüyorum. Şu anda yani şu anda yaptırdığım dövmelemler onları gösteriyor." (K14)

Katılımcılardan K6'nın ise dövmelemlerinin dışarıya yansıttığı benlikleri hakkındaki yorumu şu şekildedir:

"Yani işte az önce dediğim gibi, herhalde, hiç bunları sorgulamamıştım sayenizde sorguluyorum (gülerek), daha çok annelik kısmımı yansıtıyormuş sanırım. Daha çok aile ve evcimen yönlerimi yansıtıyormuş ben de şimdi onu fark ettim. Hani isterdim bir tanesi de böyle daha çok çılgın anımda yaptırdım çılgın tarafımı yansıtın diye ama değilmiş yani." (K6)

Strübel ve Jones'a (2017: 1237-1243) göre, kişiler dövmelemlerini genelde diğer insanlarla paylaşma arzusu duyduklarından dolayı benlikleriyle uyumlu dövmelemlerini bedenlerinde taşıma eğilimindedir. Bu bağlamda K14 dövmelemlerinin hem geçmiş anıları hem de gelecekteki hayalleri ve hedefleriyle örtüştüğünü ifade ederken K6 ise dövmelemlerinin kendisiyle özdeşleşmesi kadar tamamen tüm yönlerini yansıtmayan yönlerine de vurgu yapmaktadır.

Estetik

Dövmelemlerin estetik amaçlı bir kullanım alanı olduğu belirtilmektedir (Kosut, 2000; Wohlrab vd., 2007; Martin, 2013; Saputra vd., 2016). Buna göre, 11 katılımcı dövmelemlerine estetik değerler atfettiklerini belirtmektedir.

K4, "Sizi dövme yaptırmaya iten sebepler arasında baskın olanlar hangileridir? Neden?" şeklinde yönlendirilen soruyu aşağıdaki gibi yanıtlamıştır:

"Kesinlik ve kesinlikle estetik algısı. İlk başta yani benim için o geliyor. Hani "bu yaptıracığım şeyin anlamı ne?" gibi bir yaklaşımdan ziyade "bu estetik mi değil mi?" sorusu geliyordu. Estetikse sonrasında da "anlamı ne?" sorusu önem kazanıyor. Yani benim için karar mekanizması bu şekilde. Estetik durmazsa kesinlikle yaptırmazdım. Görüntü açısından çok önemli." (K4)

K15'in cevabı ise şu şekildedir:

"Yani, ben zaten bir dövmelemlere anlam yüklenmesini sevmiyorum ki anlam yükleyeydim aslında, hani, bu birazcık anlamdan daha ziyade bir arkadaşımın doğum günü hediyesiydi bana. O şekilde oldu zaten. Sadece bir istek olurdu ama buna tasarım olarak, estetik olarak bakıldığı zaman hani kalıcı olabilir. Ama bir anlam yüklediğinizde ya da ne bileyim, hani, anlamlı bir şey size yarın anlamlı gelmeyeceğini bilemem hani bilemeyiz bu yüzden sadece estetik olarak bakıldığı için ben yani kendim baktığım için çok okey. Hani bu yüzden de pişmanlığım falan bir şeyim yok." (K15)

K4 ve K15 dövmelemlerinin estetik görünmesine önem verdiklerini ve kendileri için birincil sırada yer aldığını ifade etmektedir.

Kişisel Anlamlar

13 katılımcı için dövmeleri kişisel anlamlar taşımaktadır. Bu katılımcıların dövmeleri kendi deneyimlerinden edindikleri kişisel değerlerle özdeşleştirdikleri görülmektedir.

K11'in kişisel anlamlar taşıyan dövmelerinin tanımı aşağıdaki gibidir:

"Dövmemi aslında bir tane, Erasmus'ta bir yurt dışı seyahatimde, gördüğüm bir sanat eserinden esinlenmişim. Hayatın işte döngüsel ve sonsuza kadar uzanan bir şey olduğunu anlatan simgesel bir şeydi ve ben yoga yapmayı çok seviyorum. Yogada da ağaç pozunun beni çok dengelediğini düşünüyorum. O ikisini birleştirdiğim bir tasarım aslında sadece siyah ince çizgilerden oluşan bir şey. Minimal küçük bir çalışma aslında 3-4 santimlik falan bir şey." (K11)

K7 ise dövmesine sonradan yüklemiş olduğu kişisel anlamları şu şekilde anlatmaktadır:

"Yaptırdıktan sonra oldu. Yaptırırken olmamıştı ama yaptırdıktan sonra ben kendi kendime "bu ayın içindeki çiçek bence benim" gibi kendi kendime hatta espri gibi anlam yükledim. Ama yaptırırken öyle çok bir anlamı olmadı." (K7)

K11'in dövmelerini kişisel deneyimlerinden hareketle tasarladığı anlaşılabilirlikle birlikte K7 ise yaptırdıktan sonra dövmesine kendisiyle ilişkili anlamlar yüklediğinden bahsetmektedir.

Hatırlama/Unutmama

11 katılımcının "Eğer dövmeleriniz kişisel anlamlara sahipse neden sizin için özel olan bir şeyi bedeninizde taşımak ve diğer insanlarla bu anlamı paylaşmak istediniz? Açıklar mısınız?" sorusuna yanıtı hatırlama/unutmama motivasyonu ile örtüşmektedir.

Buna göre bazı katılımcıların cevabı şu şekildedir:

"Tabi ki. Şöyle, işte ben, her şeyin aslında, yani, görerek hatırlamayı daha çok severim. Görerek hatırlamayı daha çok severim. Ve özellikle kolumu, hani, tercih etmem belki de buna bağlı olabilir çünkü sürekli gözümün önünde ve asla hani unutmak istemediğim şeyler de oluyor işte mesela o kaybettiğim, dedemle alakalı olan dövme mesela. İnsan çünkü unutulabiliyor bazen ve ben unutulmaması taraftarıyım hiçbir şeyin. Yaşanan ve istenen de özellikle. O yüzden de böyle bir hatırlatıcı gibi olsun istedim. O yüzden kazıma, bedenime kazıma, şeyinde bulundum. Öyle bir başlangıçla hani başladı ve bu şekilde devam etti." (K17)

"Bence biraz hatırlatma gibi bir sebebi var. Bir hatırlatıcı gibi bir işlevi olduğunu düşünüyorum dövmelerimin. Mesela nasıl insanlarla bulduğumuzda ya da önemli bir anımız olduğunda fotoğraf çekiyorsak dövme de o şekilde bir işlev görüyor. Anı kalsın diye ve geri dönüp bakabilelim diye olduğunu düşünüyorum. Yani elimizde daima o anlarla ilgili somut bir şeyler tutmak istiyoruz. Bana kalırsa dövmeler de öyle. Hayatla ilgili çıkarımlarımızdan, hoşumuza giden ya da görsel-estetik kaygılarımızı kapatan şeyleri kendimizde görmeyi seviyoruz." (K1)

"Bu şöyle, aslında bana hatırlatması için yaşadığımı dövme yaptırmak istedim. Onu görüyorsunuz hani yanınızda bir şey duruyorsa onu bilinçaltınızda o döner. Vücudumda görüyorum ve kaybetmiyorum motivasyonumu. Şu an mesela yaklaşık 1 aydır ok atmıyorum ama dövmemdeki turuncu ve mor rengi görünce aklıma yaşadıklarım geliyor hani yaşadığım iyi ya da kötü maçları bana hatırlatıyor. Kötü bir durumda olduğum zaman "Evet, yapabilirim o zaman da yaptım" diyebiliyorum. Yani bir yandan bilinçaltımda dönmesini sağlıyor. Vücudumda gördüğümde daha iyi oluyor çünkü benimle geliyorlar diyebilirim." (K2)

Kişilerin kendileri için bir tür hatırlatıcı işlev sağlayacak olması önemli bir dövme motivasyonu sayılmaktadır (Benson, 2000; Kosut, 2000; Ellis, 2008). Buna göre K17, K1 ve K2'nin kendileri için kişisel ve özel anlamlara sahip olmasına karşın dövmelemlerini bedenlerine kazıma isteklerinin ardında yatan temel güdülerden biri hatırlama/unutmama olmaktadır. Benzer şekilde Kosut'a (2000: 94) göre de dövmelemler önemli olay, bağlantı ya da hatıraların kalıcı belgeleri olarak işlev görmektedir ve anıların devam ettirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Pişmanlık Duymama/Memnuniyet

Katılımcılardan 17 kişi dövmelemlerini taşımaktan duydukları memnuniyetleri vurgulamakta ve dövmelemlerinden vazgeçmeyi düşünmediklerini ifade etmektedir.

K5, dövmesinden pişmanlık duymadığını aşağıdaki şekilde açıklamaktadır:

"Hayır, pişman olacağımı düşünmüyorum. Çünkü zaten bedenimde istemediğim ya da sevmediğim bir şeyi taşımak istemem. Hani sonuçta açık bir kol ve herkes görecek. İlerleyen dönem ve senelerde kötü bir görünüm olmaması için pişmanlık duymayacağım bir şey yaptırdım, pişmanlık duymam yani. Kendi istediğimle yaptırdım sonuçta." (K5)

K12'nin yorumu ise aşağıdaki gibidir:

"Asla. Hayır, hiçbir pişmanlık yaşamadım. Hatta keşke daha öncesinde böyle daha iyi bir planla gitseydim diye, sadece öyle bir şey var ama dövmelemlerimden vazgeçmedim. Vazgeçmem de herhalde, bilmiyorum." (K12)

K10 ise şu şekilde yanıtlamaktadır:

"Evet, birçok insan dövme yaptırmadan önce yani yıllarca küçücük bir dövme için 5 sene falan düşünen, tanıdığım var. Ben bir anda otururken ya hadi şu Instagram'da bir dövme, hani istediğim tarza yakın bir şey görürüm. Üzerinde hemen oynarım öyle. Genel olarak gördüğüm direkt bir dövmelemleri alıp kopyalamam vücuduma, sevmem öyle. Hemen ararım dövmelemlerimi belki, gider yaptırırım. Elimdeki dövmelemlerini öyle yaptırdım mesela çok hızlı karar verdim. Ben pişman olacağımı zannetmiyorum hiçbir dövmelemlerimden. Bugün, şu anki kişilerden de hiç pişman değilim. Daha olmadım, olmam da. Yani hayat ne bileyim, o kadar uzun değil o kadar ciddiye alınacak bir şey değil. Vücudunuzda bir dövmelemler çirkin olsan ne olur olmasan olur zaten sanatçınızı iyi seçiyorsanız ve dövmelemlerinizin işçiliği güzelse büyük ihtimalle çok pişman olmazsınız." (K10)

K5, K12 ve K10 dövmelerinden bir pişmanlık duymadıklarını ve gelecekte de vazgeçmek istemediklerini vurgulamaktadır.

Kendini Mutlu Kılma

Katılımcılardan 17 kişi kendilerine yönlendirilen “sizin için diğerlerini memnun etme isteği mi yoksa kendinizi mutlu kılma arzusu mu daha baskın?” sorusuna baskın yanıt olarak kendini mutlu kılma güdüsünü belirtmiştir.

Buna göre bazı katılımcıların cevapları şu şekildedir:

“Kendimi mutlu kılma arzusu. Bence hem benim acım başkasının da umurunda olmaz, bu beni ilgilendiriyor (gülerek).” (K2)

“Kendimi mutlu kılma tabi ki. Yani her zaman, tabi ki, çevremdeki insanlara önem veririm yani. Ama her zaman öncelikle bence kendimiz olmalıyız.” (K18)

“Kendimi mutlu etme arzum daha baskın geliyor. Çünkü eğer ki çevreme kalsaydı “bu dövmeleri yaptırma” derlerdi. İlk fikir aşamasında gösterseydim ve şu an gördükleri ve anlattığım zaman çok beğeniyorlar ama “ya ben rüzgâr tribünü yaptıracağım” desem “ya saçmalama” derlerdi bence. O yüzden önce kendimi mutlu edip kendi içime sinmesini sağlıyorum. Sonra dışarıdaki fikirlere önem veriyorum.” (K14)

“Tabi ki kendimi mutlu kılma arzusu daha baskın. Sonuçta gün sonunda dövmelerle yine baş başa kalacak kişi kendimim. Anlamı olmayan dövme bir süre sonra insanı rahatsız etmeye de başlar çünkü. Sırf diğerlerini memnun etmek ya da onlardan onay almak için yaptırdığın dövme sonrasında “bunu artık görmeye katlanamıyorum” noktasına da getirebilir.” (K1)

K7 ve K16 ise diğerlerini memnun etme isteğinin de önemli olduğunu belirtmekle birlikte ağır basan güdünün kendini mutlu kılma olduğunu açıklamaktadır:

“İkisi de sanırım. Ama bu sefer kendimi mutlu kılma daha çok. Yani diğerlerinden “aa güzelmiş, güzel duruyor” demesi yani buna takarım, önemserim ama daha çok kendimi mutlu kılmayı istedim. Yani mutlu kılma daha ağır basıyor bende.” (K7)

“Ben kendimi mutlu edeyim ama benden çok insanlar da mutlu olsun düşüncesindeyim ama bence kendi mutluluğum daha baskın.” (K16)

Benlik sunumu motivasyonlarından biri olan diğerlerini (izleyiciyi) memnun etme güdüsü, kişilerin bir grubun parçası olma ve dâhil olma isteklerini açıklamaktadır (Baumeister, 1982; Baumeister ve Tice, 1984; Baumeister ve Hutton, 1987). Dövme yaptırma motivasyonları bağlamında diğer kişilerin önemli bir etkisi bulunmakta ancak bununla birlikte katılımcılar dövme yaptırma isteklerinin altında yatan daha baskın güdünün kendini mutlu kılma olduğunu ifade etmektedir. Katılımcılar, dövme konusunda kendilerinden çok diğerlerini düşündükleri ihtimallerde pişmanlık duyacaklarını belirtmektedir.

SONUÇ

Dövmeler, etkileşim bağlamına dâhil edilmekte ve bireyler tarafından taşınan özgün mesajlarla birlikte toplum tarafından yeniden ve farklı anlamlarla yorumlanmaktadır. Buna göre ilkel çağlarda bazı topluluklarda dövmeler oldukça önemli görülmekteyken modern çağlarda dövmenin gitgide olumsuzluklarla ilişkilendirilmesi söz konusu olmuştur. Ancak günümüz itibarıyla dövmeler popüler kültürün bir parçası haline gelmiş durumdadır. Toplumun geneli tarafından dövmelerin kabul edilebilir bir yeri olduğu görülmektedir. Artık günümüzde dövmeler, kişilerin kendilerini ifade etmelerinin bir yöntemi olarak iletişimin parçası haline gelmiştir.

Bu çalışmada benlik sunumunda dövmenin anlamının ve motivasyonun açıklanması, gerçek ve ideal benlik sunumundaki etkisine ilişkin araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla karma araştırma yöntemi uygulanmıştır. Nicel bölümde online anket yöntemiyle üniversite öğrencilerinin ideal ve gerçek benlikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulardan biri katılımcıların İdeal ve gerçek benliklerinde, "Gerçek Sosyal Benlik" durumuna ilişkin puanları, "Gerçek Akademik Benlik" durumuna göre daha yüksektir. Bulgulara göre katılımcılar çoğunlukla "İdeal Benlik Sunumu" ve "Gerçek Sosyal Benlik" durumlarını yansıtmaktadır. Katılımcıların gerçek ve ideal benliklerine ilişkin görüşlerine göre ideal ve gerçek benlikleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Buna göre öne sürülen hipotezlerde " H_0 : Kişilerin gerçek ve ideal benlikleri arasında fark yoktur." Reddedilmektedir ve " H_1 : Kişilerin gerçek ve ideal benlikleri arasında fark vardır." kabul edilmektedir. Kişilerin dövmeli olması ile gerçek ve ideal benlikleri arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. İdeal benlik boyutlarından ideal benlik sunumu ile dövmeler sayısı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgunun önemli bir sonuç olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir. Hipotezlere bakıldığında bütün olarak gerçek ve ideal benlik üzerinde dövmeler sayısının etkisinin olmadığı söylenebilir. " H_2 : Kişilerin dövmeli olması gerçek ve ideal benliklerini etkiler." Reddedilmiştir ve " H_0 : Kişilerin dövmeli olması gerçek ve ideal benliklerini etkilemez." H_0 kabul edilmiştir.

Kapıkıran'ın (2004) Waugh (2001) tarafından geliştirilen ideal ve gerçek benlik kavramı ölçeklerini 488 üniversite öğrencisi üzerinde uygulanmıştır. Bu araştırmaya göre, gerçek benlik kavramı ve alt ölçekleri ile ideal benlik kavramı ölçeği ve alt ölçeklerine bakıldığında en düşük puan alanın gerçek benlik kavramı ölçeğindeki akademik alt ölçek olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada da aynı ölçek kullanılmış olup benzer bir sonuca ulaşılmıştır. Katılımcıların ideal ve gerçek benliklerinde, gerçek sosyal benlik puanlarının gerçek akademik benlik puanlarına göre daha yüksek olduğu anlaşılmıştır.

Markus ve Nurius (1986), 210 erkek ve kadın üniversite öğrencisine ideal ve gerçek benlik kavramlarıyla ilişkili olan potansiyel benliklerini ölçmek amacıyla 150 soruluk bir anket yönelmiştir. Bu araştırma kişilerin oldukları ve olmak istedikleri yani ideal ve gerçek benliklerin farklarına değinerek potansiyel benliklerin önemine

dikkat çekmiştir. Bununla birlikte Higgins'in (1987) benlik tutarsızlığı kavramını öne sürdüğü araştırmasına göre, gerçek ve ideal benlik arasındaki fark duygusal deneyimleri etkilemektedir. Buna göre iki benlik durumunun farklı durumlar bağlamında kişilerin duygularına farklı yansımaları olacağı belirtilmektedir.

Braun ve Asta'nın (1969) araştırmasına göre ise kendini gerçekleştirme kavramını değerlendirilmiştir. Araştırmanın bulgularından biri 48 askeri psikiyatri hastasının gerçek ve ideal benliklerinin karşılaştırılmasını içermektedir. Buna göre kişilerin iyi bir izlenim bırakmaya çalışırken dürüst olmaya çalıştıkları durumlara göre daha düşük puan aldıkları ve ideal benliklerinin gerçek benliklerine oranla daha elverişli olduğu açıklanmaktadır. Araştırmada " H_1 : Kişilerin gerçek ve ideal benlikleri arasında fark vardır." olarak kabul edilen H_1 hipotezi, ideal ve gerçek benlik arasında farklar bulunduğu yönelik literatürde incelenen araştırmalarla tutarlılık göstermektedir. Buna göre gerçek ve ideal benlik arasındaki farklılığın çeşitli değişkenler bağlamında incelendiği görülmektedir. Buna ek olarak iki benliğin algılanması ve dışarıya yansıtılması farklı durumlar meydana getirmektedir.

Araştırmanın diğer bir bulgusu olan kişilerin dövme yapma istekleri ve motivasyonlarının literatür destekli belirlenen 10 kod çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu kodlar: "Kişisel Faktörler", "Anlam Taşıma", "İfade Etme Aracı", "İyi Görünme Algısı", "Benliğin Uzantıları ve Yeniden Tanımlanması", "Estetik", "Kişisel Anlamlar", "Hatırlama/Unutmama", "Pişmanlık Duymama/Memnuniyet" ve "Kendini Mutlu Kılma" olarak sıralanmaktadır.

İlk defa dövme yaptıran kişilerle görüşülen ve dövme yaptıрма motivasyonları anlaşılmasına çalışan araştırmalara göre, kişilerin dövme yaptıрма motivasyonları; kendini ifade etme, benzersizlik ve iyi görünme algısı olarak açıklanmaktadır (Sweetman, 1999; Forbes, 2001; Tiggemann ve Golder, 2006; Swami, 2011; Saputra vd., 2016). Bu bağlamda Tiggemann ve Golder'a (2006: 314) göre kişiler dövme yaptırdıktan sonra daha iyi göründüklerini düşünmekte ve yüksek bir özgüven duyarak benzersiz hissettiklerini belirtmektedir. Buna ek olarak, kendilerini daha iyi ifade ettiklerini düşündükleri açıklanmaktadır.

Strübel ve Jones'un (2017: 1237-1243) araştırmasına göre kişilerin dövme yaptıрма motivasyonları anma ve başa çıkma, benliğin uzantıları ve benliğin yeniden tanımlanması ve bedeni geri kazanmak, duygusal ağrı ve benliği yeniden müzakere etmek şeklindedir. Buna göre Strübel ve Jones (2017), kişilerin benliklerine yönelik uyumsuz görüşlere ya da çelişkili kanılara sahip olduklarında yeniden bir denge kurmak amacıyla harekete geçtiklerini ifade etmektedir. Buna göre dövmeler, kişilerin hem benliklerinin bir uzantısı olmakta hem de benliklerin yeniden tanımlanması noktasında aracı işleve sahip görülmektedir. Benzer şekilde Mun ve diğerlerine (2012) göre de dövmeler kişilerin benliklerinden yansımalar taşımaktadır. Buna göre kişilerin özel ilgi alanlarını temsil etmesi amacıyla sevdikleri müzikler, okudukları kitaplar ya da çok sevdikleri film, çizgi roman karakteri gibi tasarımlar içeren dövmeler yaptırdıkları ifade edilmektedir. Tüm

bunlarla birlikte Strübel ve Jones'un (2017: 1249) gerçekleştirdiği araştırmada katılımcılar dövmelemlerini tanımlarken geçmiş benliklerinin sona erdiğini ve ideal benliklerini ifade eden yeni kimliklerinin doğduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda dövmelemlerin tekrar düzenlenebilecek bir benlik doğasına atıfta bulunduğunu görülmektedir.

Kosut'un (2000: 94) gerçekleştirdiği anlatı araştırmasına göre, dövmelemler önemli olay, bağlantı ya da hatıraların kalıcı belgeleri olarak kabul edilmekte ve anıların devam ettirilmesine katkı sağlamaktadır. Kosut (2000), dövmelemlerin kalıcı bir şekilde biyografik hikâyeleri göstermekte olduğunu vurgulamaktadır. Benzer şekilde içsel olanın temsili olan benliklerin bir dışa vurum şeklinde bedenlere yansıdığını ifade eden Benson'a (2000: 246) göre, modern kimliklerin önemli bir özelliği olarak belirtilen hafıza, dövmelemler aracılığıyla dışsallaştırılarak beden üzerinde konumlandırılmaktadır. Buna göre kişilerin hatırlama ya da unutma motivasyonu ile kendileri için anlam içeren dövme desenlerini bedenlerine kazıdığı görülmektedir. Strübel ve Jones (2017) da kişilerin oldukları ya da olmak istedikleri benliklerinin bir hatırlatıcısı olarak dövme yaptırdığını ve böylece diğerlerinin soru sormasını amaçladığını belirtmektedir.

Katılımcıların yanıtları incelendiğinde yalnızca dövme yapma eylemini sevdiği için estetik ve iyi görünme algısı motivasyonu ile dövme yaptıranlar bulunmakla birlikte anlam taşıma, bir ifade aracı olma, kişisel anlamlar barındırma gibi motivasyonlarla da dövme yaptırdığı görülmektedir. Bu bağlamda merak edilen sorulardan biri de katılımcıların kendileri için özel olan anlamları neden bedenlerinde taşımak ve etkileşim bağlamına dâhil etmek istedikleridir. Buna göre dövmelemlerin kişilerin hayatlarından izler taşıyan bir tür hatırlatıcı işleve sahip olarak unutmak istemedikleri yaşamışlıklarının kalıcı belgeleri olduğu anlaşılmaktadır. Aynı zamanda dövmelemlerin kişilerin yaşamlarının bir parçası olduğu ve kolaylıkla vazgeçmek istemedikleri de görülmektedir. Çoğu katılımcı için dövme yaptıрма kararı kişiseldir ve kişilerin diğer bireylerin düşüncelerine de önem vermesin karşın söz konusu dövme olduğunda daha çok kendilerini mutlu kılma arzusunun öne çıktığı anlaşılmıştır.

Gelecek araştırmalarda farklı veri toplama araçları ve örneklem gruplarıyla dövme yapma motivasyonlarının incelenmesi önerilmektedir. Buna ek olarak dövme sayısı daha fazla olan ve kendilerini "dövme bağımlısı" olarak adlandıran kişilerle derinlemesine analize dayalı nitel bir araştırma yapılmasının dövme ve dövme anlayışı hakkında daha derin bilgiler sunabileceği öngörülmektedir.

KAYNAKÇA

- Armstrong, M. L. (1991). Career-Oriented Women with Tattoos. *Image: The Journal of Nursing Scholarship* 23(4), 215-220.
- Atkinson, M. (2003). *Tattooed: The Sociogenesis of a Body Art*. Canada: University of Toronto Press.
- Baldwin, J. D. (2002). *George Herbert Mead: A Unifying Theory for Sociology*. Kendall / Hunt Publishing.

- Baumeister, R. F. (1982). A Self-Presentational View of Social Phenomena. *Psychological Bulletin*, 91(1), 3.
- Baumeister, R. F. & Tice, D. M. (1984). Role of Self-Presentation and Choice in Cognitive Dissonance Under Forced Compliance: Necessary or Sufficient Causes? *Journal of Personality and Social Psychology* 46(1), 5-13.
- Baumeister, R. F. & Hutton, D. G. (1987). Self-Presentation Theory: Self-Construction and Audience Pleasing. Brian Mullen & George R. Goethals (Ed.). *Theories of Group Behavior* içinde (s. 71-87). New York: Springer-Verlag.
- Baumeister, R. F. (1998). The Interface Between Intrapsychic and Interpersonal Processes: Cognition, Emotion, and Self as Adaptations to Other People. John M. Darley & Joel Cooper (Ed.), *Attribution and Social Interaction: The Legacy of Edward E. Jones* içinde (s.201-223). Washington: American Psychological Association.
- Baumeister, R. F. (Ed.). (1999). *The Self in Social Psychology*. Philadelphia: Psychology Press.
- Baumeister, R. F. & Bushman, B. J. (2008). *Social Psychology and Human Nature*. Belmont: Thomson Wadsworth.
- Beebe, S. A., Beebe, S. J. & Redmond, M. V. (2020). *Interpersonal Communication: Relating to Others (Ninth Edition)*. Boston: Pearson.
- Benson, S. (2000). Inscriptions of The Self: Reflections on Tattooing and Piercing in Contemporary Euro-America. Jane Caplan (Ed.), *Written on The Body: The Tattoo in European and American History* içinde (s. 234–254). New Jersey: Princeton University Press.
- Blanchard, M. (1991). Post-Bourgeois Tattoo: Reflections on Skin Writing in Late Capitalist Societies. *Visual Anthropology Review* 7(2), 11-21.
- Chaffee, J. (2016). *The Philosopher's Way: A Text with Readings: Thinking Critically about Profound Ideas (Fifth Edition)*. Pearson.
- Creswell, J. W. (2021). *Karma Yöntem Araştırmalarına Giriş (Çev)*. Mustafa Sözbilir. Ankara: Pegem Akademi.
- Çerikan, F. U. & Alanko, M. R. (2016). "Dövme"nin Çeşitli Dillerdeki Etimolojisi ve Kısa Tarihçesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 25(1), 166-193.
- DeMello, M. (2000). *Bodies of Inscription: A Cultural History of the Modern Tattoo Community*. Duke University Press: Durham & London.
- Doss, K. & Ebesu Hubbard, A. S. (2009). The Communicative Value of Tattoos: The Role of Public Self-Consciousness on Tattoo Visibility. *Communication Research Reports* 26(1), 62-74.
- Ellis, J. (2008). *Tattooing The World: Pacific Designs in Print & Skin*. Columbia University Press: California.
- Ellis, J. (2012). How to Read a Tattoo, and Other Perilous Quests. Robert Arp (Ed.), *Tattoos Philosophy for Everyone: I Ink, Therefore I Am* içinde (s. 14-26). Wiley-Blackwell: Chichester.
- Erdem, S. (2020). Yapısal Sembolik Etkileşimcilik ve Kimlik Teorisi. *Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi* 12(1), 50-65.
- Fahlander, F. (2015). The Skin I Live In: The Materiality of Body Imagery. Alison Klevnäs & Charlotte Hedenstierna-Jonson (Ed.), *Own and be Owned: Archaeological Approaches to the Concept of Possession* içinde (s. 49-72). Stockholm: Postdoctoral Archaeological Group.
- Fisher, J. A. (2002). Tattooing The Body, Marking Culture. *Body & Society* 8(4), 91- 107.

- Forbes, G. B. (2001). College Students with Tattoos and Piercings: Motives, Family Experiences, Personality Factors, and Perception by Others. *Psychological Reports* 89(3), 774-786.
- Gardner, W. L. & Avolio, B. J. (1998). The Charismatic Relationship: A Dramaturgical Perspective. *Academy of Management Review* 23(1), 32-58.
- Gökulu, G. (2019). Sembolik Etkileşimci Teorinin Gündelik Yaşam Sosyolojisine Katkıları. *Ekev Akademi Dergisi* 80, 173-190.
- Gustafson, M. (2000). The Tattoo in the Later Roman Empire and Beyond. Jane Caplan (Ed.), *Written On The Body: The Tattoo in European and American History* içinde (s. 17-31). New Jersey: Princeton University Press.
- Gürüz, D. & Eğinli, A. T. (2019). *Kişilerarası İletişim: Bilgiler-Etkiler-Engeller*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Inckle, K. (2008). Tattoos. Victoria Pitts-Taylor (Ed.), *Cultural Encyclopedia of The Body* içinde (s.479-489). London: Greenwood Press.
- James, W. (1950). *The Principles of Psychology*. Dover Publications.
- Jones, C. P. (2000). Stigma and Tattoo. Jane Caplan (Ed.). *Written On The Body: The Tattoo in European and American History* içinde (s. 1-16). New Jersey: Princeton University Press.
- Kapıkıran, N. A. (2004). İdeal ve Gerçek Benlik Kavramı Ölçeğinin Güvenirliği. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 16(16), 14-25.
- Kosut, M. (2000). Tattoo Narratives: The Intersection of The Body, Self-Identity and Society. *Visual Studies* 15(1), 79-100.
- Leary, M. R. & Kowalski, R. M. (1990). Impression Management: A Literature Review and Two-Component Model. *Psychological Bulletin* 107(1), 34-47.
- Leary, M. R. & Downs, D. L. (1995). Interpersonal Functions of The Self-Esteem Motive. In *Efficacy, Agency, and Self-Esteem*, 123-144.
- Leary, M. R. & Baumeister, R. F. (2000). The Nature and Function of Self-Esteem: Sociometer Theory. In *Advances in Experimental Social Psychology* 32, 1-62.
- Leary, M. R. & Tangney, J. P. (2012). The Self as an Organizing Construct in the Behavioral and Social Sciences. Mark R. Leary & June P. Tangney (Ed.), *Handbook of Self and Identity* (Second Edititon) içinde (s.1-18). New York / London: Guilford Press.
- Leary, M. R. (2019). *Self-Presentation: Impression Management and Interpersonal Behavior*. Routledge.
- Markus, H. & Nurius, P. (1986). Possible Selves. *American Psychologist* 41(9), 954- 969.
- Martin, C. W. (2013). Tattoos as Narratives: Skin and Self. *The Public Journal of Semiotics* 4(2), 2-46.
- Mead, G. H. (1972). *Mind, Self, and Society*. (Ed. Charles W. Morris). Chicago / London: University of Chicago Press.
- Morva, O. (2017). Chicago Sosyoloji Okulu'nun Etnografik Mirasını Yeniden Okumak: Dijital Etnografi Çağında Sembolik Etkileşimcilik. *Moment Dergi* 4(1), 135-154.
- Mun, J. M., Janigo, K. A. & Johnson, K. K. (2012). Tattoo and The Self. *Clothing and Textiles Research Journal* 30(2), 134-148.
- Punch, K. F. (2020). *Sosyal Araştırmalara Giriş: Nicel ve Nitel Yaklaşımlar*. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Raimy, V. C. (1948). Self Reference in Counseling Interviews. *Journal of Consulting Psychology* 12(3), 153-163.

- Rhodewalt, F. (1998). Self-Presentation and the Phenomenal Self: The "Carryover Effect" Revisited. John M. Darley & Joel Cooper (Ed.), *Attribution and Social Interaction: The Legacy of Edward E. Jones* içinde (s.373-398). Washington: American Psychological Association.
- Rogers, C. (1961). *On Becoming A Person: A Therapists View of Psychotherapy*. Boston: Houghton Mifflin.
- Rosenberg, M. (1979). *Conceiving The Self*. New York: Basic Books.
- Sanders, C. R. (1988). Marks of Mischief: Becoming and Being Tattooed. *Journal of Contemporary Ethnography* 16(4), 395-432.
- Sanders, C. & Vail, D. A. (2008). *Customizing The Body: The Art and Culture of Tattooing* (Revised and Expanded Edition). Philadelphia: Temple University Press.
- Saputra, F. A., Prasetyo, B. D. & Mu'adi, S. (2016). Phenomenological Study of Tattoo as the Symbol of the Owners' Self Identity in Jember. *Asian Journal of Humanities and Social Studies* 4(1), 7-11.
- Schlenker, B. R. (1980). *Impression Management: The Self-Concept, Social Identity, and Interpersonal Relations*. Monterey: Brooks/Cole Publishing.
- Schlenker, B. R. & Leary, M. R. (1982). Social Anxiety and Self-Presentation: A Conceptualization Model. *Psychological Bulletin* 92(3), 641.
- Schlenker, B. R. & Weigold, M. F. (1992). Interpersonal Processes Involving Impression Regulation and Management. *Annual Review of Psychology* 43(1), 133-168.
- Schlenker, B. R. (2012). Self-Presentation. Mark R. Leary & June P. Tangney (Ed.), *Handbook of Self and Identity (Second Edition)* içinde (s. 542-570). New York / London: The Guilford Press.
- Schneider, D. J. (1981). Tactical Self-Presentations: Toward a Broader Conception. James T. Tedeschi (Ed.), *Impression Management Theory and Social Psychological Research* içinde (s. 23-40). New York / London: Academic Press.
- Strübel, J. & Jones, D. (2017). Painted Bodies: Representing the Self and Reclaiming the Body Through Tattoos. *The Journal of Popular Culture* 50(6), 1230-1253.
- Swami, V. (2011). Marked for Life? A Prospective Study of Tattoos on Appearance Anxiety and Dissatisfaction, Perceptions of Uniqueness, and Self-Esteem. *Body Image*, 8(3), 237-244. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2011.04.005>
- Sweetman, P. (1999). Anchoring the (Postmodern) Self? Body Modification, Fashion and Identity. *Body & Society* 5(2-3), 51-76.
- Taliaferro, C. & Odden, M. (2012). Tattoos and The Tattooing Arts in Perspective: An Overview and Some Preliminary Observations. Robert Arp (Ed.), *Tattoos Philosophy for Everyone: I Ink, Therefore I Am* içinde (s. 3-13). Chichester: Wiley-Blackwell.
- Tiggemann, M. & Golder, F. (2006). Tattooing: An Expression of Uniqueness in The Appearance Domain. *Body Image* 3(4), 309-315.
- Tiggemann, M. & Hopkins, L. A. (2011). Tattoos and Piercings: Bodily Expressions of Uniqueness?. *Body Image* 8(3), 245-250.
- Yağar, F. & Dökme, S. (2018). Niteliksel Araştırmaların Planlanması: Araştırma Soruları, Örneklem Seçimi, Geçerlik ve Güvenirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi* 3(3), 1-9.
- Waugh, R. F. (2001). Measuring Ideal and Real Self-Concept on the Same Scale, Based on a Multifaceted, Hierarchical Model of self-concept. *Educational and Psychological Measurement* 61(1), 85-101.
- Wright, J. L. (2006). *The Philosopher's "I": Autobiography and the Search for the Self*. Albany: State University of New York Press.

Wohlrab, S., Stahl, J. & Kappeler, P. M. (2007). Modifying the Body: Motivations for Getting Tattooed and Pierced. *Body Image* 4(1), 87-95.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET: Her insan doğduğu ailenin bir parçası olarak büyüme, çevresinde bulunan insanlarla birlikte toplumun da etkisiyle yetişmektedir. Bireyler, yetiştirilme biçimlerine, kişisel özelliklerine, istek, beklenti, hayal ya da korkularına göre çeşitli benliklere sahip olmaktadır. Benlik, en genel ifadeyle kişinin kendisine "ben kimim?" sorusunun cevabını vermektedir. Doğumdan ölüme kadar değişmeyen ve aynı kalan benlikler olduğu ifade edilmektedir. Bununla birlikte benliklerin kişinin kendini keşfetmesiyle başladığını belirten yaklaşımlar da vardır. Bu yaklaşımlara göre, bireylerin benlikleri toplumun etkisiyle şekillenmektedir. Buna göre bireylerin birden fazla benliği olabileceği vurgulanmakta ve zaman içerisinde değişebilen benliklere de dikkat çekilmektedir. Benlik sunumu, Erving Goffman'ın "Günlük Yaşamda Benliğin Sunumu" isimli 1950'li yıllarda yazmış olduğu kitabında kullandığı bir kavramdır. Kitabında hayatı bir tiyatro metaforuyla ilişkilendirmektedir. Yaklaşım, günlük yaşamda kişiler arasında geçen etkileşimleri değerlendirmektedir. Buna göre benlik sunumu, bireylerin etkileşimleri sırasında bazen bilinçli çabalarla diğerlerini etkilemek bazen de farkında olmadan yalnızca kendilerini kabul ettirmek gibi sebeplerle kendini sunumlarına belirli düzenlemeler getirmeleri anlamına gelmektedir. Bireylerin benlik sunumları sırasında kendilerini tam olarak dışarıya yansıtmadıkları vurgulanmaktadır. Bunun temel sebebi olarak toplumsal onay alma güdüsü gösterilmektedir. Dövme, deri altına enjekte edilen pigment parçacıklarının bireylerin bedeninde kalıcı izler oluşturması anlamına gelmektedir. Tarih öncesi çağlardan bu yana dövmelemin kullanıldığı ifade edilmektedir. Buna göre dövmelemin, geçmişten bugüne insan bedeni üzerinde yer edindiği bilinen ve hem bireyler hem de toplum tarafından çeşitli anlamlar yüklenen bir beden modifikasyonudur. Dövmelemin tarihsel, kültürel ve kişisel anlamlar barındırdığı ve birbirleriyle ilişkili şekilde değişip dönüştüğü açıklanmaktadır. Dövmelemin yüklenen anlamların da zamanla farklılaştığı vurgulanmaktadır. Buna göre eski çağlarda kutsal bir anlam yüklenen ve cesaretle ilişkilendirilen dövmelemin, modern çağda ilkelik ve barbarlıkla bir görülmüş, günümüzde ise popüler kültürün etkisi altında çoğu insan tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Kişiler bilinçli bir seçimle ya da farkında olmadan dövmeleminin etkileşimin içerisine dâhil ederek kendileri hakkında diğerlerine bazı mesajlar iletmektedir. Aynı zamanda günümüzde dövmelemin, iletişim bağlamına dâhil edilerek bireyler tarafından yüklenen anlamları taşıyan ve çeşitli mesajlar barındıran bir tür ifade aracına dönüşmüş durumdadır. Bu araştırma "insanlar neden dövme yaptırmak ister?", "dövme yaptırmaya eyleminin altında nasıl motivasyonlar vardır ve benlik sunumunda nasıl bir etki sağlamaktadır?" sorularına cevap aramayı amaçlamıştır. Bu amaçla karma araştırma yöntemi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan 112 üniversite öğrencisi İdeal ve Gerçek Benlik Kavramı Ölçeğini yanıtlamıştır. Amaçlı örneklem yöntemiyle en az bir dövmesi olan 18 kişiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Ölçek, 45 maddesi ideal benlik, 45 maddesi ise gerçek benliği ölçecek şekilde toplamda 90 maddeden oluşmakta olup 4'lü likert tipi bir ölçektir. Araştırmanın diğer bölümünü nitel analiz oluşturmaktadır. Bu bölümde katılımcılardan belirlenen dövmelemin 18 kişi literatür destekli hazırlanan, 20 ana soru ve 30 sonda sorusunu yanıtlamıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme olduğu için katılımcılara ek sorular da yönlendirilmiştir. Çalışmanın sonucunda araştırmaya katılan kişilerin ideal ve gerçek benlikleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak en az bir dövmesi olan katılımcıların dövme yapma sebepleri ve motivasyonları olarak daha baskın olan Kişisel Faktörler, Anlam Taşıma, İfade Etme Aracı, İyi Görünme Algısı, Benliğin Uzantıları ve Yeniden Tanımlanması, Estetik, Kişisel Anlamlar, Hatırlama/Unutmama, Pişmanlık Duymama/Memnuniyet ve Kendini Mutlu Kılma kodları belirlenmiştir. Dövmelemin doğası gereği kalıcıdır ve kolaylıkla vazgeçilemeyen bir yapıdadır. Bu sebeple bireyler dövmelemin anlam yüklemekte ve benliklerinden parçalar taşıyan değerlerle ilişkilendirmektedir. Bunlarla birlikte yalnızca dövme yapma eylemini seven, estetik ve iyi görünme algısıyla birlikte de dövmeleminin yaptırılması söz konusu olmaktadır. Dövmelemin, kişilerin hayatlarından izler taşıyan bir tür hatırlatıcı işleve de sahip görülmektedir. Katılımcıların gerçek ve ideal benliklerine ilişkin görüşlerine göre ideal ve gerçek benlikleri

arasında anlamlı bir farklılık vardır. Kişilerin dövme olması ile gerçek ve ideal benlikleri arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. İdeal benlik boyutlarından ideal benlik sunumu ile dövme sayısı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu anlaşılmakta ve bu bulgu önemli bir sonuç olarak değerlendirilebilmektedir. Hipotezlere bakıldığında bütün olarak gerçek ve ideal benlik üzerinde dövme sayısının etkisinin olmadığı söylenebilmektedir. Görüşülen 18 kişinin verileri içerik analizi yöntemiyle ana kategoriler ve literatür destekli kodlarla birlikte değerlendirilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Buna göre kişilerin dövme yapma istekleri ve motivasyonlarının altında yatan sebepler 10 başlık çerçevesinde toplanmıştır. Bunlar: Kişisel Faktörler, Anlam Taşıma, İfade Etme Aracı, İyi Görünme Algısı, Benliğin Uzantıları ve Yeniden Tanımlanması, Estetik, Kişisel Anlamlar, Hatırlama/Unutmama, Pişmanlık Duymama/Memnuniyet ve Kendini Mutlu Kılma olarak sıralanmaktadır. Gelecek araştırmalarda farklı veri toplama araçları ve örneklem gruplarıyla dövme yapma motivasyonlarının incelenmesi önerilmektedir. Buna ek olarak dövme sayısı daha fazla olan ve kendilerini "dövme bağımlısı" olarak adlandıran kişilerle derinlemesine analize dayalı nitel bir araştırma yapılmasının dövme ve dövme anlayışı hakkında daha derin bilgiler sunabileceği öngörülmektedir.

EXTENDED ABSTRACT: Every human being grows up as a part of the family they were born into and grows up with the influence of the people around them and the society. Individuals have various selves according to their upbringing, personal characteristics, wishes, expectations, dreams or fears. Self, in the most general terms, gives the answer to the question "who am I?". It is stated that there are selves that do not change and remain the same from birth to death. However, there are also approaches stating that selves begin with self-discovery. According to these approaches, individuals' selves are shaped by the influence of society. Accordingly, it is emphasized that individuals can have more than one self and attention is drawn to the selves that can change over time. Self-presentation is a concept used by Erving Goffman in his book "The Presentation of Self in Everyday Life" written in the 1950s. In his book, he associates life with a theater metaphor. The approach evaluates the interactions between individuals in daily life. Accordingly, self-presentation means that individuals bring certain regulations to their self-presentation during their interactions, sometimes for reasons such as influencing others with conscious efforts and sometimes just to make themselves accepted without realizing it. It is emphasized that individuals do not fully reflect themselves to the outside during self-presentation. The main reason for this is the motive to gain social approval. Tattoo means that pigment particles injected under the skin create permanent marks on the body of individuals. It is stated that tattoos have been used since prehistoric times. Accordingly, tattoos are a body modification that is known to have taken place on the human body from past to present and have been attributed various meanings by both individuals and society. It is explained that tattoos have historical, cultural and personal meanings and change and transform in relation to each other. It is emphasized that the meanings attributed to tattoos have also changed over time. Accordingly, tattoos, which were attributed a sacred meaning and associated with courage in ancient times, were equated with primitiveness and barbarism in the modern age, and today they are used by most people under the influence of popular culture. By consciously or unconsciously including their tattoos in the interaction, people convey certain messages about themselves to others. At the same time, tattoos today have been included in the context of communication and have turned into a kind of expression tool that carries the meanings attributed by individuals and contains various messages. This research aims to answer the questions "why do people want to get a tattoo?" and "what kind of motivations underlie the act of getting a tattoo?". For this purpose, mixed research method was applied. 112 university students who participated in

the study answered the Ideal and Real Self Concept Scale. Semi-structured interviews were conducted with 18 people with at least one tattoo using purposive sampling method. The scale consists of 90 items in total, 45 items measuring the ideal self and 45 items measuring the real self, and is a 4-point Likert-type scale. The other part of the study consists of qualitative analysis. In this section, 18 tattooed people identified from the participants answered 20 main questions and 30 probe questions prepared with the support of the literature. Since it was a semi-structured interview, additional questions were also directed to the participants. As a result of the study, it was concluded that there was a significant difference between the ideal and real selves of the participants. In addition, the more dominant codes of Personal Factors, Carrying Meaning, Means of Expression, Perception of Looking Good, Extensions and Redefinition of the Self, Aesthetics, Personal Meanings, Remembering/Not Forgetting, No Regret/Satisfaction and Making oneself Happy were determined as the reasons and motivations for tattooing of participants with at least one tattoo. Tattoos are permanent in nature and cannot be easily given up. For this reason, individuals attach meaning to their tattoos and associate them with values that carry parts of their self. In addition to these, tattoos are also done with the perception of aesthetics and looking good, who only love the act of tattooing. Tattoos are also seen to have a kind of reminder function that carries traces of people's lives. According to the participants' views on their real and ideal selves, there is a significant difference between their ideal and real selves. The relationship between having tattoos and real and ideal selves was not statistically significant. It is understood that there is a significant relationship between the ideal self presentation and the number of tattoos among the ideal self dimensions and this finding can be evaluated as an important result. Considering the hypotheses, it can be said that the number of tattoos has no effect on the real and ideal self as a whole. The data of 18 interviewees were evaluated with main categories and literature-supported codes by content analysis method. Participants' answers to the questions were analyzed. Accordingly, the reasons underlying the motivation and desire of the interviewees to tattoo were categorized under 10 headings. These are: Personal Factors, Carrying Meaning, Means of Expression, Perception of Looking Good, Extensions and Redefinition of the Self, Aesthetics, Personal Meanings, Remembering/Unforgetting, No Regret/Satisfaction and Making oneself Happy. In future studies, it is recommended to examine the motivations for tattooing with different data collection tools and sample groups. In addition, it is predicted that conducting a qualitative study based on in-depth analysis with people who have more tattoos and call themselves "tattoo addicts" may provide deeper information about tattooing and tattoo understanding.